

ДО 25-РІЧЧЯ ІНСТИТУТУ БІОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НБУВ

УДК 929+001.32

<https://doi.org/10.15407/ub.18.027>

*Володимир Іванович ПОПИК,
доктор історичних наук, професор,
член-кореспондент НАН України,
директор Інституту біографічних досліджень НБУВ
(Київ, Україна)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8746-1026>*

ЗДОБУТКИ І ЗАВДАННЯ ПРОВІДНОГО ОСЕРЕДКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ БІОГРАФІСТИКИ: ДО 25-РІЧЧЯ ІНСТИТУТУ БІОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Висвітлено витоки, головні здобутки, завдання та перспективи розвитку наукової, науково-інформаційної, методичної та комунікативної діяльності єдиного в Україні спеціалізованого академічного підрозділу — Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, який здійснює розробку проблем теорії та методики біографістики як спеціальної наукової дисципліни гуманітарного циклу, вивчає досвід і тенденції розвитку біографіки — сфери наукової та літературної біографічної творчості, провадить формування баз даних біографічної та біобібліографічної інформації, здійснює розбудову науково-інформаційного ресурсу «Український національний біографічний архів».

Ключові слова: Інститут біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, біографіка, теорія та методика біографістики, електронні ресурси біографічної інформації, «Український національний біографічний архів», поширення історико-біографічних знань, Всеукраїнський бібліотечний «Біографічний рейтинг».

У 2019 р. виповнилося 100 років від часу заснування новоствореною Українською академією наук Постійної комісії для складання Біографічного словника діячів України (Біографічної комісії) та 25 років діяльності Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, який під час свого ста-

новлення на зорі незалежності України розумівся як безпосередній спадкоємець і продовжувач справи репресованої більшовицьким режимом Біографічної комісії. Органічний зв'язок між цими осередками історико-біографічних студій для усіх дослідників-біографістів, спеціалістів у галузі довідкової біографіки й сучасних технологій поширення біографічних знань є цілком очевидним. І діяльність Біографічної комісії (1919–1933), і перші чверть віку роботи Інституту біографічних досліджень суголосні у своїй спрямованості на відродження історичної пам'яті українського народу, повернення із забуття багатьох тисяч імен його достойників, створення «колективного портрета» діячів України.

Біографічною комісією УАН–ВУАН, біля початків роботи якої поряд з академіками УАН Д. І. Багалієм, М. П. Василенком, С. О. Єфремовим, стояли відомі дослідники П. Я. Стебницький, Ф. Л. Ернст, М. М. Могилянський, в умовах епохальних суспільних зрушень, початок яким поклала Українська революція 1918–1921 рр., було зроблено важливу спробу продовжити на високих засадах академічної науки справу формування національного біографічного зводу, розпочату діячами української науки і культури ще у XIX ст. Незважаючи на всю обмеженість сил і матеріальних засобів, поступово зростаючі ідеологічні утиски, Біографічна комісія не лише заклала підґрунтя створення національного біографічного словника, а й помітно вплинула своїми теоретичними і методичними напрацюваннями на розвиток історико-біографічних досліджень в Україні в цілому.

Чимало з них витримали перевірку часом і стали певним відправним моментом для розгортання діяльності Інституту біографічних досліджень. Водночас, нині є очевидним, що створення в нових історичних умовах, невдовзі після здобуття Україною державної незалежності, Інституту біографічних досліджень як окремого спеціалізованого академічного осередку, не було і не могло бути простим «поверненням до витоків», безпосереднім продовженням справи, перерваної десятиліттями гонінь проти української гуманітаристики, зокрема, української історичної біографіки, як це здебільшого дещо спрощено розуміло наукове співтовариство в 90-х роках.

Принципово нові завдання, що постали перед вітчизняною соціогуманітаристикою в умовах становлення України як суверенної європейської держави, боротьби за національне відродження, утвердження національної свідомості серед найширшого загалу співвітчизників, консолідацію української політичної нації, піднесення освіти і культури, змусили науковий колектив Інституту біографічних досліджень повсякчас глибоко аналізувати як досвід попередників, так і здобутки сучасної світової біографіки, замислюватися над перспективами по-

дальшого розвитку в умовах розгортання інформаційної революції. Це сприяло постійному перегляду орієнтирів, визначених напрацюваннями і науковою традицією Біографічної комісії УАН–ВУАН, стрімкому розширенню діапазону досліджень і в підсумку дало можливість Інституту вийти далеко за межі проблематики формування багатотомного Українського біографічного словника, яка на початку майже повністю визначала напрями його діяльності. Досить складні перипетії цього шляху, його визначальні віхи, помилки і сміливі спроби виходу на принципово більш високі наукові рубежі проаналізовано в наших попередніх працях з позицій здобутого на різних етапах досвіду [51, 54, 52, 59].

Саме в результаті наполегливого пошуку нового, зосередження уваги на проблемах, які на зорі інформаційної доби в Україні тільки-но почали вимальовуватися, Інститут біографічних досліджень утвердився як спеціалізований академічний підрозділ, що розробляє широке коло теоретичних і науково-методичних проблем біографістики, здійснює історико-біографічні дослідження, розбудовує бази даних фундаментального національного науково-інформаційного біографічного зводу.

Доробок учених Інституту біографічних досліджень за чверть віку його діяльності є вагомим. Він чималою мірою посприяв піднесенню світоглядних засад і методичної культури вітчизняної біографіки як сфери дослідницької, видавничої та інформаційної роботи, розвитку біографістики як спеціальної історичної дисципліни гуманітарного циклу, збагаченню джерельного потенціалу біографістики, розбудові електронних ресурсів біографічної інформації — у межах усієї України.

Інститут започаткував нові для української науки дослідницькі напрями — вивчення історичного досвіду і сучасних проблем світової і вітчизняної біографіки (В. С. Чишко, С. М. Ляшко, В. І. Попик), удосконалення методичних засад довідкової біографістики, її моделей і жанрів (С. М. Ляшко), формування електронних ресурсів біографічної інформації (О. М. Яценко, О. Л. Вернік, Ю. В. Вернік), розширення джерельної бази біографічних досліджень (С. М. Ляшко, В. І. Попик, О. М. Яценко, Н. І. Любовець, О. В. Бугаєва, Т. І. Ківшар), застосування біографічної інформації у справі патріотичної консолідації українського суспільства (В. І. Попик). Дослідження Інституту дали відчутний поштовх розвитку сучасної вітчизняної персональної бібліографії (О. М. Яценко, Н. І. Любовець), а також бібліотечної (Т. І. Ківшар), гендерної (Л. І. Буряк), регіональної (С. М. Міщук), музично-культурної (О. В. Бугаєва), слов'язнознавчої (І. І. Стамбол) біографіки, вивченню методичних проблем створення і використання

літератури історико-біографічного спрямування для дітей та юнацтва (Н. П. Марченко). Вчені інституту запропонували нові формати досліджень із «класичних» напрямів гуманітаристики, нерозривно пов'язаних із біографікою — мемуаристики (Н. І. Любовець), біографічної археографії (С. М. Ляшко, Т. І. Ківшар, О. В. Бугасва), проблем поширення в суспільстві біографічного знання, форм і методів комунікації з читацькою аудиторією та видавничими й інформаційними структурами, піднесення ролі в цій роботі бібліотек усіх рівнів (Л. І. Буряк, Н. П. Марченко, І. І. Стамбол).

Ученими Інституту біографічних досліджень НБУВ опубліковано низку ґрунтовних праць з історичного досвіду розвитку світової та вітчизняної біографіки, теорії та методики біографістики як спеціальної наукової дисципліни гуманітарного циклу, проблем формування масштабних національних ресурсів історико-біографічної інформації — друкованих і електронних, серед яких — «Біографічна традиція та наукова біографія в історії і сучасності України» (В. С. Чишко, 1996) [63]; цикл досліджень С. М. Ляшко: «Постійна комісія УАН–ВУАН для складання біографічного словника діячів України. 1918–1933: Документи. Матеріали. Дослідження» (2003) [32], «Біографічна довідкова справа в Україні (60-ті рр. XIX – 40-і рр. XX ст.)» (2006) [33], «Українські біографічні довідкові видання: XIX–XX ст.: історичні та теоретико-методичні засади» (2010) [34]; монографія «Ресурси довідкової біографічної інформації: історичний досвід формування, сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку» (В. І. Попик, 2013) [53]. Упродовж останніх років побачили світ колективні монографії «Вітчизняні ресурси біографічної та біобібліографічної інформації: проблеми формування й використання» (2016) [13] та «Історична біографіка в Україні: проблеми, завдання і перспективи розвитку досліджень, видавничої та інформаційної роботи» (2019) [14].

Набутком Інституту біографічних досліджень є новаторські довідкові та джерельні біографічні видання О. В. Бугасвої «Архівна спадщина Музичного товариства імені М. Д. Леонтовича» (2011) [2] та «Музичне товариство імені М. Д. Леонтовича (1921–1931): біографічний словник» (2015) [3]; С. М. Ляшко «Автобіографічні джерела Постійної комісії для складання Біографічного словника діячів України (1918–1933) Всеукраїнської Академії наук» (2018) [36]. До нього належать також ґрунтовні праці Т. І. Ківшар: дослідження та зібрані нею документальні публікації, присвячені пам'яті дочки С. В. Петлюри Лесі: «Петлюра Л. Народе мій, улюблений» (2009) [50], біобібліографічний покажчик «Степан Онисимович Сірополко» (2012) [17] та узагальнювальна монографія «Бібліологічна спадщина Степана Сірополка (1872–1959)» (2015) [18].

Упродовж останнього десятиліття Н. І. Любовець розгорнуто ґрунтовне дослідження українського мемуарію і опубліковано чимало праць, присвячених проблемам інформаційного потенціалу вітчизняних мемуарів як біографічного та історичного джерела. Зокрема, досліджено давні українські мемуари (12–18 ст.), мемуари Галичини, Буковини кінця 19 – початку 20 ст., а також присвячені добі Української революції 1917–1921 рр. [22–24, 28, 30]. Н. І. Любовець порушує питання, пов'язані з теоретичними і методологічними проблемами мемуаристики в новітній історіографії, яка перебуває в просторі міждисциплінарності. Нею запропоновано розглядати українську мемуаристику як культурно-історичний феномен та потужний комунікаційний ресурс розвитку науки, освіти, культури, громадянського суспільства в цілому [26].

Вагоме значення для забезпечення інформаційних потреб дослідників-біографістів має підготовка продовжуваної серії анотованих бібліографічних покажчиків «Книжкові джерела української біографістики» [19, 20, 64, 21] (О. М. Яценко, Н. І. Любовець).

В Інституті біографічних досліджень НБУВ сформувалася наукова школа, що уособлює визнаний науковим співтовариством важливий напрям гуманітарних досліджень, має заснований на ґрунтовних напрацюваннях авторитет, значний кадровий потенціал, друкований орган. Навколо інституту, на основі організації щорічних червневих Біографічних читань, присвячених пам'яті засновника і першого директора інституту д-ра іст. наук проф. В. С. Чишка (1951–2003), спеціалізованих біографічних секцій у межах програм міжнародних наукових конференцій, які проводить Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, творчих зустрічей з ученими різних напрямів гуманітарних наук, а також відомими аматорами біографічних досліджень, літераторами, проведення наукових семінарів для спеціалістів згуртувалося фахове співтовариство кваліфікованих дослідників-біографістів.

З метою забезпечення розвитку історико-біографічних досліджень Інститутом біографічних досліджень НБУВ з 1996 р. видається (від 2005 р. — щорічно) продовжуваний науковий збірник «Українська біографістика = Biographistica Ukrainica», який є фаховим з історичних наук та соціальних комунікацій і індексований багатьма авторитетними у сфері соціогуманітарних наук зарубіжними наукометричними базами. Збірник відіграє важливу роль у розвитку вітчизняної біографістики, став центром, навколо якого єднається фахове наукове співтовариство. На його сторінках опубліковано праці, підготовлені не лише науковцями Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, а й ученими інших академічних ус-

танов та закладів вищої освіти, спеціалістами бібліотек, наукових центрів, краєзнавцями, музейниками з Києва, Львова, Одеси, Харкова, Дніпра, Запоріжжя, Чернігова, Житомира, Херсона, Івано-Франківська, Переяслава-Хмельницького, Кам'янця-Подільського та інших міст України [46].

Завданням цієї нашої ювілейної публікації є окреслення найважливіших теоретичних та методичних здобутків, вагомих праць, реалізованих та здійснюваних нині наукових проектів і нових нерозв'язаних проблем, зумовлених розвитком наукових досліджень, бібліотечно-інформаційної, комунікативної й промоційної діяльності Інституту біографічних досліджень, визначення його перспективних завдань у загальному контексті поступу сучасної української біографіки й справи поширення історико-біографічних знань.

З Інститутом біографічних досліджень, організованими ним дискусіями, працями його вчених, багато в чому пов'язане утвердження у вітчизняній науці, видавничій та інформаційній практиці багатьох плідних теоретичних і методичних підходів, які нині видаються само собою зрозумілими, але на зорі незалежності України були предметом гострої полеміки.

Йдеться, насамперед, про відображення в «колективному портреті» нації, через персоналії її достойників у біографічних словниках, енциклопедіях, електронних ресурсах історико-біографічної інформації, а також у інших виданнях різних жанрів і форматів етнокультурних, етнополітичних та суспільно-політичних вимірів українського суспільства крізь віки, про загальний обшир проблемно-тематичного діапазону персонажів української біографіки. Інститут від самого початку обстоював позиції визнання цілісності й багатогранності вітчизняного історичного і культурного процесу, попри всі прояви його етнічного, мовного й культурного розмаїття, крайових відмінностей і бурхливих політичних протистоянь. Із цього погляду «колективний портрет» нації є сумою образів представників українського народу як етносу і основи політичної нації, й усіх інших сущих в Україні етнічних спільнот, а також українців, які перебували за межами сучасної території нашої держави й вихідців з України по усьому світові. Позиції інституту полягали в тому, щоб охопити українською біографікою весь широкий спектр соціальних груп, суспільно-політичних таборів, релігійних конфесій. Саме з таких позицій пильна увага приділялася теоретичному осмисленню проблем відображення у вітчизняній біографіці реалій історичних і культурних взаємодій з іншими народами й державами, національного самоусвідомлення українців на Батьківщині і поза її межами в періоди бездержавного існування України.

Інститутом біографічних досліджень обґрунтовано оригінальність світоглядних засад вітчизняної біографіки, пов'язаних із самою серцевиною національного життя, боротьбою українства за самоствердження в колі європейських народів, визначено її питомі особливості, засновані на вікових народознавчих традиціях вітчизняної гуманітаристики. На відміну від постулатів біографіки багатьох зарубіжних країн, що ґрунтуються на принципах елітарності, Інститут принципово обстоює «право на біографію» не лише за знаними представниками різних сфер суспільного життя, яким належить власний оригінальний внесок у їх розвиток. На думку вчених інституту, завданням українських дослідників-біографістів, краєзнавців, музейників, видавців, ЗМІ, бібліотекарів є розкриття цінності людського досвіду кожного учасника і свідка буремних подій вітчизняного минулого, необхідності пошанування й збереження пам'яті про них у наступних поколіннях, тобто не лише на загальнонаціональному, а й на місцевому, локальному рівні, у родинному колі, серед нащадків. У своїх публікаціях, у комунікації з фаховим бібліотечним співтовариством та читацьким загалом Інститут обстоює право і обов'язок наших співгромадян знати історію свого краю в іменах, підтримує стрімке зростання індивідуальних, приватних зацікавлень у пошуках «родинного коріння».

Відповідно до проголошених принципів, Інститут біографічних досліджень наполегливо пропагує і сам втілює у своїй діяльності ідею невпинного розширення кількісного діапазону залучених до суспільного інформаційного обігу імен на всіх рівнях наукової пошукової, аматорської краєзнавчої, видавничої, бібліотечно-інформаційної роботи — у загальнонаціональному, регіональному, крайовому, місцевому, локальному масштабах.

Електронний науково-інформаційний проект інституту «Український національний біографічний архів» (УНБА, режим доступу в Інтернеті: <http://biography.nbuv.gov.ua/>) розбудовується як фундаментальний ресурс академічного рівня, універсальний за своїм тематичним діапазоном і призначений для забезпечення у відкритому мережевому доступі фахових інформаційних та дослідницьких потреб широкого кола працівників науки, освіти й культури. Він покликаний надавати доступ до відомостей про якомога більшу кількість знаних і призабутих діячів України та української діаспори, яким належить помітний внесок у національно-визвольний рух, консолідацію громадянського суспільства, піднесення інтелектуального і духовного потенціалу, утвердження державності, розвиток освіти, науки, культури, економічне зростання України. УНБА мислиться як невід'ємна частина національного бібліотечно-інформаційного простору і складник сучасних європейських і світових інформаційно-біографічних ресурсів.

Нині УНБА охоплює вже понад 80 тисяч імен діячів з усіх сфер життєдіяльності українського суспільства упродовж віків. У зв'язку зі зростанням обсягів ресурсу і підвищенням вимог до інформаційного потенціалу УНБА О. М. Яценко та О. Л. Вернік впродовж останніх років суттєво вдосконалили методичні й системотехнічні засади його розбудови та функціонування [66, 67, 11]. До сторінок-персоналій діячів минулого під'єднано близько 45 тисяч повнотекстових документів (статей, матеріалів), понад 3600 персональних бібліографічних покажчиків. Інститутом нагромаджено цінний досвід формування біобібліографії діячів минулого [65]. Бібліографічна база «Джерела української біографістики», на основі якої здійснюється відбір персоналій, на кінець 2018 р. складалася з понад 7,5 тисяч позицій. Через систему пов'язаних ресурсів УНБА безпосередньо інтегрований у загальнобібліотечний інформаційний комплекс, що значно полегшує пошук матеріалів за окремими персоналіями у каталогах, фондах і колекціях, базах даних НБУВ. Пошуковий інструментарій, яким оснащений УНБА, надає змогу дослідникам оперувати його матеріалами для здобування нових знань, зокрема, групувати персоналії по різних сферах суспільної діяльності, установах, регіонах, часових зрізах.

Представлена нині науковій громадськості оновлена Концепція розбудови УНБА [61] передбачає продовження наповнення його контенту на засадах започаткування діяльності віртуальної біографічної дослідницької лабораторії, тобто із залученням до співпраці вчених і спеціалістів високої кваліфікації з усіх регіонів України, оскільки переважна більшість документальних матеріалів про мало відомих і забутих діячів розміщена саме на місцях. Інститут біографічних досліджень продовжує формувати унікальну базу бібліографії української біографістики. Н. І. Любовець, розробляючи проблему значення мемуарію як джерела біографічної інформації [28, 25, 26], обґрунтувала потребу започаткування на базі НБУВ електронного всеохоплюючого ретроспективного Реєстру українських мемуарів, щоденників, епістолярію, поєднаного в міру можливого з повнотекстовими публікаціями, який би забезпечив орієнтацію дослідників і шанувальників минулого в обширі цих цінних джерел вітчизняної біографіки [27, 29]. Опрацьовуються також методичні питання розгортання «народних біографічних архівів», покликаних увічнити в спогадах та документах пам'ять про широке коло свідків і учасників буремних історичних подій минулого.

Теоретичні і методичні розробки вчених інституту позитивно вплинули на практику дослідницької роботи й підготовки біографічних видань в Україні. Йдеться, зокрема, про ґрунтовні напрацювання С. М. Ляшко стосовно визначення критеріїв добору імен до різних типів довідкових видань, оптимізацію структурної побудови та ін-

формаційного наповнення біографічних статей; рекомендації В. І. Попика щодо уникнення типових помилок під час визначення кількісних параметрів (чисельності представлених персоналій, розподілу їх за різними сферами діяльності) у довідкових та презентаційних виданнях, подолання застарілих стереотипів біографічного письма. С. М. Ляшко, Н. І. Любовець, О. В. Бугаєвій, Л. І. Буряк належить помітний внесок у розробку проблем відображення у різних видах наукових, популярних, художніх видань життєвого й творчого шляху представників окремих сфер життєдіяльності суспільства, у вивчення специфічних особливостей та способів конструювання біографічних текстів. Проаналізовано досвід і запропоновано сучасні теоретичні підходи до розвитку галузевої біографіки: бібліотекознавчої — Т. І. Ківшар [15, 16], академічної, наукознавчої — Л. І. Буряк [10], С. М. Ляшко [37], В. І. Попиком [60], музично-культурної — О. В. Бугаєвою [1, 4, 5], освітянської, регіональної, краєзнавчої — С. М. Міщук [47, 48, 49], гендерної — Л. І. Буряк [6, 9], слов'язознавчої — І. І. Стамболом [62].

Важливе значення мають розробки вчених Інституту біографічних досліджень, які окреслюють принципово нові теоретичні й методичні підходи до постановки дослідницьких завдань, впровадження нестандартних форм і методів репрезентації персоналій діячів науки — сфери дуже складної для сприйняття широкого загалу читачів, порівняно, наприклад, із політикою, культурою, мистецтвом. Особливою мірою це пов'язано з потребою враховувати ті суттєві зміни у сприйнятті наукової інформації, науки взагалі, що відбуваються в суспільстві під впливом інформаційно-технологічних зрушень.

Стрімкий розвиток національного електронного науково-інформаційного простору обумовив звернення В. І. Попика, О. М. Яценка, О. Л. Верніка, Ю. В. Вернік, Н. П. Марченко, Н. П. Філіппової, Т. В. Котлярів до розробки теоретичних та практично-прикладних проблем розбудови історико-біографічних ресурсів різних видів, удосконалення їх тематичної спрямованості, адресного та функціонального призначення, забезпечення зручності і ефективності їх використання в дослідницькій, освітній роботі, у пізнавальних інтересах, для промоції біографічного книговидання. Окреслено проблеми багатовимірних і неоднозначних взаємозв'язків і взаємовпливів між друкованою — книжковою, журнальною, газетною і електронною мережевою біографікою. Інститутом одним із перших було запропоновано також практичні підходи до вдосконалення репрезентації персоналій сучасних українських вчених, діячів освіти і культури в мережі Інтернет як важливого засобу інтеграції України до світового дослідницького, науково-та культурно-інформаційного простору.

Усе більшого значення в дослідженнях вчених Інституту біографічних досліджень набуває розробка проблем функціонування біографічного знання в суспільстві інформаційної доби й досягнення максимальної відповідності зусиль дослідників-біографістів — науковців, літераторів, журналістів, а також видавців, спеціалістів бібліотечно-інформаційної справи сучасним інтелектуальним і культурним запитам і очікуванням різних читацьких аудиторій. У цьому плані вагоме місце належить не лише постановці проблеми, а й виробленню конкретних рекомендацій щодо подолання успадкованих від минулих десятиліть застарілих стереотипів написання «лінійних» хронологічно-описових життєписів, героїчної романтизації минулого, надмірної політизації та спрощення уявлень про його діячів, псевдоелітарності, а також поверхової нарисовості багатьох видань, які не враховують здобутків сучасної науки. Обґрунтовано методологічні вимоги щодо відображення постатей минулого у всій глибині й багатогранності їх особистостей, повноті й драматизмі людського життя, у внутрішній боротьбі, здобутках і розчаруваннях, у всьому тому, що розкриває правду людського життя, отже, викликає довіру сучасників до створюваних авторами повнокровних образів і сприяє формуванню інтенсивного духовного діалогу нинішніх поколінь українців з попередніми. У зв'язку з цим у центрі уваги науковців інституту перебувають різні аспекти творчого освоєння вітчизняними дослідниками і видавцями досвіду сучасної європейської й світової біографіки, адаптації та застосування нових форм і методів, творчих прийомів біографічного письма й поширення історико-біографічних знань [35].

Значний інтерес для науковців, літераторів, видавців, фахівців бібліотечно-інформаційної галузі становлять здійснювані Л. І. Буряк, Н. І. Любовець дослідження взаємозв'язків та співвідношень між науковими історико-біографічними дослідженнями й сучасною інтелектуальною біографією, літературою non fiction. Л. І. Буряк запропоновано нові оригінальні підходи до збагачення творчого арсеналу біографічного письма. Йдеться, зокрема, про побудову «біографічних інсталяцій» — динамічних за своїм характером історико-біографічних конструктів, які яскраво демонструють мережеве переплетіння й плинність, трансформацію різнорідних світоглядних, психологічних, поведінкових елементів у житті людини [7, 8]. Саме такі «нелінійні» творчі прийоми відповідають сприйняттю сучасного читача, який прагне залучити представників минулих поколінь до власного індивідуального, особистісного простору історії і культури. Вдалою спробою застосувати нові форми і методи інтелектуальної біографії для створення портрета нашого сучасника стала книжка Н. П. Марченко, присвячена видатному

українському дитячому письменнику В. Рутківському «Володимир Рутківський: тексти долі: біографічний нарис» (2014) [43].

Упродовж останнього десятиліття Н. П. Марченко розгорнуто розробку нового актуального наукового напрямку — відображення проблем дитинства у вітчизняній біографіці та створення літератури історико-біографічного спрямування для дітей та юнацтва [41], її використання в навчанні і вихованні, у просвітницькій роботі бібліотек [39]. Нею вперше були порушені, зокрема, важливі питання про соціокультурні стереотипи в новітній українській біографіці для дітей [42], методичні особливості подання біографічних сюжетів у дитячій художній та навчальній літературі [45], місце автобіографії дитинства у межах біографічного дискурсу [40], розбудову персонологічної інформації на сайтах дитячих бібліотек [38].

Безпосереднім відгуком на виклики сучасності стало посилення уваги до ролі й значення біографічних досліджень та поширення історико-біографічних знань у реалізації державної політики національної пам'яті, сприянні консолідації українського суспільства. Обґрунтовано потребу системної організації державою і громадськими інституціями пропаганди *знакових імен* діячів України, як яскравих і незаперечних символів, своєрідних констант, що єднують націю, уособлюють її патріотичні і моральні ідеали, інтелектуальні й духовні цінності, досвід та традиції народу, його національне самоусвідомлення [57, 58].

Особливе місце належить також виробленню рекомендацій щодо протистоянню так званій «війні імен» — небезпечній складовій частині розв'язаної проти України «гібридної війни» [55, 56]. Її метою є «привласнення» зовні імен і здобутків наших визначних співвітчизників, або протиставлення їх між собою, а отже — розмивання національної ідентичності, заперечення самостійного внеску українців у світову цивілізацію і культуру, підрич відчуття цілісності українського історичного і культурного процесу, а з другого боку — активне розпалювання політичного, міжрегіонального, міжетнічного, міжконфесійного протистояння.

Важливою інновацією в діяльності Інституту біографічних досліджень стало звернення до цілеспрямованої розробки теоретичних, методичних та організаційних проблем інтеграції й поширення біографічних знань, поєднання в цьому процесі зусиль наукових установ, бібліотек, видавництва та інших закладів, застосування нових ефективних форм комунікації з читачем. Особливого значення при цьому надано завданням піднесення ролі бібліотек усіх рівнів у організації громадської та інформаційної підтримки історико-біографічних досліджень, видавничої роботи. Започатковане Інститутом

біографічних досліджень у 2018 р. за ініціативою Н. П. Марченко та І. І. Стамбола проведення щорічного Всеукраїнського бібліотечного «Біографічного рейтингу» переконливо продемонструвало ефективність запропонованої ним гуманітарної технології промоції біографічного книговидання й біографічного читання, знайшло широкий відгук у суспільстві, зокрема на авторитетних загальноукраїнських видавничих і книжкових форумах, сприяло піднесенню авторитету Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського та бібліотечних установ в цілому як інтегруючих інформаційно-культурних центрів. Вагому роль у забезпеченні високого наукового рівня організації Рейтингу, його відкритості і демократизму відіграло використання на всіх етапах проведення спеціально розробленої О. Л. Верніком та Ю. В. Вернік системи інформаційної підтримки, створення спеціалізованого веб-сайту [12].

Саме в органічному поєднанні теоретичних досліджень із практичною науково-інформаційною та методичною роботи, активізацією комунікацій з широким фаховим та читацьким середовищем, видавничими та інформаційними центрами, а також дієвою промоцією біографічних студій та книговидання в усіх регіонах України, науковий колектив Інституту біографічних досліджень бачить свою роль у реалізації місії НБУВ як головного науково-інформаційного центру держави.

У підготовленій до 25-річчя Інституту біографічних досліджень ґрунтовній колективній монографії «Історична біографіка в Україні: проблеми, завдання і перспективи розвитку досліджень, видавничої та інформаційної роботи», зокрема, у сформульованих у ній висновках і рекомендаціях, у проекті оновленої Концепції розбудови електронного «Українського національного біографічного архіву» обґрунтовано нові перспективні завдання й пріоритети наукових студій, а також програму подальшого вдосконалення взаємодії інституту з широким вітчизняним фаховим співтовариством учених та спеціалістів бібліотечно-інформаційної сфери у справі інтеграції та поширення історико-біографічних знань.

Йдеться, насамперед, про зосередження на актуальних у науковому і суспільному плані проблемах місця, значення і характерних рис побутування історико-біографічної літератури та мережевих ресурсів біографічної інформації в інтелектуальному і духовному житті сучасної України, з'ясуванні масштабів їх читання/використання і особливостей сприйняття людьми різного віку, освітнього рівня, професій, політичних уподобань, жителями окремих частин нашої країни, представниками етнокультурних спільнот. Завданням наступних дослід-

жень інституту є виявлення глибинних механізмів впливу історико-біографічної інформації на читацький загал, її взаємодії з суспільством, вироблення на цій основі пропозицій щодо найбільш ефективних в умовах сучасної України інформаційно-комунікативних стратегій поширення й пропаганди видавництвами, ЗМІ, бібліотеками, установами науки, освіти і культури історико-біографічного знання як значущої частини вітчизняної гуманітарної культури, що є важливим для зміцнення національної самоідентифікації співгромадян, політичної і соціокультурної консолідації українського суспільства.

1. *Бугаєва О. В.* Українська музична біографістика як об'єкт історичної науки [Текст] / О. В. Бугаєва // Пам'ять століть. – 2010. – № 6. – С. 109–131.
2. *Бугаєва О. В.* Архівна спадщина Музичного товариства імені М. Д. Леонтовича [Текст] : монографія / Олена Бугаєва ; Нац. акад. наук України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; наук. ред. В. М. Даниленко. – Київ : НБУВ, 2011. – 388 с.
3. *Бугаєва О.* Музичне товариство імені М. Д. Леонтовича (1921–1931) [Текст] : біогр. словник / О. Бугаєва ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : [б. в.], 2015. – 348 с.
4. *Бугаєва О. В.* Визначні постаті музичної культури України [Текст] / О. В. Бугаєва // Бібліотечний вісник. – 2018. – № 6. – С. 34–42.
5. *Бугаєва О. В.* Музична біографіка українців діаспори: наукова рефлексія над фондами Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського [Текст] / О. В. Бугаєва // Українська біографістика = *Biographistica Ukrainica* : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2019. – Вип. 17. – С. 196–225. <https://doi.org/10.15407/ub.17.196>
6. *Буряк Л. І.* Жіноча біографіка як напрям наукових досліджень: традиції і сучасні репрезентації [Текст] / Л. І. Буряк // Українська біографістика = *Biographistica Ukrainica* : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2016. – Вип. 13. – С. 10–27. <https://doi.org/10.15407/ub.13.010>
7. *Буряк Л. І.* Інсталяція як біографічний конструкт: Гнат Павлович Житецький [Текст] / Л. І. Буряк // Українська біографістика = *Biographistica Ukrainica* : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2017. – Вип. 15. – С. 13–42. <https://doi.org/10.15407/ub.15.013>
8. *Буряк Л. І.* Один рік із життя жінки: штрихи до реконструкції біографії (листи Варвари Семенівни Житецької до сина) [Текст] / Л. І. Буряк // Українська біографістика = *Biographistica Ukrainica* : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2018. – Вип. 16. – С. 15–44. <https://doi.org/10.15407/ub.16.015>
9. *Буряк Л. І.* Сучасна жіноча біографіка: мистецтво презентації у контексті соціокультурних комунікацій [Текст] / Л. І. Буряк // Бібліотека. Наука. Комунікація : 100-річчя Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : матеріали Міжнарод. наук. конф. (Київ, 6–8 листопада 2018 р.). – Київ, 2018. – С. 488–493.
10. *Буряк Л. І.* Українська академічна біографіка: винайдення форми (біографічні студії у контексті революційних трансформацій початку ХХ ст.) [Текст] / Л. І. Буряк // Українська біографістика = *Biographistica*

- Україніка : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2019. – Вип. 17. – С. 18–36. <https://doi.org/10.15407/ub.17.018>
11. Вернік О. Л. Системотехнічне забезпечення організації інтегрованої системи ресурсів біографічної інформації «Українського національного біографічного архіву» [Текст] / О. Л. Вернік // Вітчизняні ресурси біографічної та біобібліографічної інформації: проблеми формування й використання : колективна монографія / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : НБУВ, 2016. – С. 171–189.
 12. Вернік Ю. В. Організаційно-технічні особливості проведення Всеукраїнського бібліотечного «Біографічного рейтингу» [Текст] / Ю. В. Вернік // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2019. – Вип. 17. – С. 226–237. <https://doi.org/10.15407/ub.17.226>
 13. Вітчизняні ресурси біографічної та біобібліографічної інформації: проблеми формування й використання [Текст] : колективна монографія / [В. І. Попик (кер. проекту), Н. І. Любовець, О. М. Яценко, С. М. Ляшко та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2016. – 272 с.
 14. Історична біографіка в Україні: проблеми, завдання і перспективи розвитку досліджень, видавничої та інформаційної роботи [Текст] : колективна монографія / НАН України, Нац. б-ка України імені В. І. Вернадського ; редкол.: В. І. Попик (голов. ред.) та ін. – Київ : НБУВ, 2019. – 364 с.
 15. Ківшар Т. І. Бібліотекознавча біографістика як розділ галузевої біографістики [Текст] / Т. І. Ківшар // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Сер. Бібліотекознавство. Книгознавство. – 2010. – Вип. 2. – С. 10–20.
 16. Ківшар Т. І. Українська бібліотечна біографіка ХХ – поч. ХХІ ст.: етапи й тенденції розвитку [Текст] / Т. І. Ківшар // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2011. – Вип. 8. – С. 98–148.
 17. Ківшар Т. І. Степан Онисимович Сірополко (1872–1959) [Текст] : біобіограф. покажч. / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; уклад., життєпис, хронологія життя та діяльності Т. І. Ківшар. – Київ, 2012. – 197 с.
 18. Ківшар Т. І. Бібліологічна спадщина Степана Сірополка (1872–1959) [Текст] : монографія / Т. І. Ківшар ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : НБУВ, 2015. – 530 с.
 19. Книжкові джерела української біографістики у фондах Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : матеріали до бібліографії (середина ХІХ–ХХ ст.) [Текст] / авт.-уклад.: Т. В. Куриленко, Н. І. Любовець, О. М. Яценко. – Київ : [б. в.], 2004. – 365 с. – (Джерела української біографістики ; вип. 1).
 20. Книжкові джерела української біографістики у фондах Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : матеріали до бібліографії (2001–2003 рр.) [Текст] / авт.-уклад.: Н. І. Мельник-Любовець, О. М. Яценко. – Київ : НБУВ, 2006. – 204 с. – (Джерела української біографістики ; вип. 2).
 21. Книжкові джерела української біографістики у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : матеріали до бібліографії (2004–2010) [Текст] / Ю. В. Вернік, Т. В. Котлярова, Н. І. Любовець,

- В. В. Патик, Н. П. Філіппова, О. М. Яценко. – Київ : НБУВ, 2019. – 404 с. – (Серія «Джерела української біографістики»; вип. 4).
22. *Любовець Н. І.* Вивчення мемуарів як історичного та біографічного джерела: до історіографії проблеми [Текст] / Н. І. Любовець // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2010. – Вип. 7. – С. 66–104.
 23. *Любовець Н. І.* Особливості розвитку мемуаристики Галичини в кінці XIX – першій третині XX ст. [Текст] / Н. І. Любовець // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2012. – Вип. 34. – С. 501–516.
 24. *Любовець Н. І.* Основні тенденції розвитку мемуаристики Буковини (кінець XIX ст. – 30-ті роки XX ст.) [Текст] / Н. І. Любовець // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2012. – Вип. 9. – С. 65–89.
 25. *Любовець Н. І.* Мемуари як складова електронних ресурсів бібліотек: світовий досвід та перспективи створення вітчизняного електронного ресурсу «Українська мемуаристика» [Текст] / Н. І. Любовець // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2013. – Вип. 10. – С. 417–430.
 26. *Любовець Н. І.* Українські мемуари в сучасному інформаційному просторі [Текст] / Н. І. Любовець // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – Вип. 37. – С. 602–615.
 27. *Любовець Н. І.* Мемуарний потенціал ресурсів бібліотечного краєзнавства [Текст] / Н. І. Любовець // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2015. – Вип. 12. – С. 359–376. <https://doi.org/10.15407/ub.12.359>
 28. *Любовець Н. І.* Новітня історіографія вітчизняної мемуаристики: до проблеми термінології та класифікації [Текст] / Н. І. Любовець // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2016. – Вип. 13. – С. 28–50. <https://doi.org/10.15407/ub.13.028>
 29. *Любовець Н. І.* Український мемуарій в інформаційному просторі: досвід та перспективи [Текст] / Н. І. Любовець // Вітчизняні ресурси біографічної та біобібліографічної інформації: проблеми формування й використання : колективна монографія / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : НБУВ, 2016. – С. 199–221.
 30. *Любовець Н. І.* Мемуарій Української революції (1917–1921 рр.): автори та жанри [Текст] / Н. І. Любовець // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2017. – Вип. 15. – С. 260–286. <https://doi.org/10.15407/ub.15.260>
 31. *Любовець Н. І.* Мемуарна складова академічного збірника «За сто літ»: основні жанри та сюжети [Текст] / Н. І. Любовець // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2019. – Вип. 17. – С. 93–112. <https://doi.org/10.15407/ub.17.093>
 32. *Ляшко С. М.* Постійна комісія УАН–ВУАН для складання біографічного словника діячів України. 1918–1933: Документи. Матеріали. Дослідження [Текст] / авт.-упоряд. С. М. Ляшко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : НБУВ, 2003. – 688 с.
 33. *Ляшко С. М.* Біографічна довідкова справа в Україні (60-ті рр. XIX – 40-і рр. XX ст.): нариси історії [Текст] / С. М. Ляшко. – Запоріжжя : Дике поле, 2006. – 88 с.

34. *Ляшко С. М.* Українські біографічні довідкові видання XIX–XX століття: історичні та теоретико-методичні засади [Текст] / С. М. Ляшко. – Запоріжжя : Дике Поле, 2010. – 288 с.
35. *Ляшко С. М.* Довідкова біографістика в контексті соціогуманітарного знання XXI ст. [Текст] / С. М. Ляшко, Н. П. Марченко // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2012. – Вип. 34. – С. 465–476.
36. *Ляшко С. М.* Автобіографічні джерела Постійної комісії для складання Біографічного словника діячів України (1918–1933) Всеукраїнської Академії наук [Текст] / С. М. Ляшко ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2018. – 532 с.
37. *Ляшко С. М.* Літописці Української академії наук: Наталія Дмитрівна Полонська-Василенко [Текст] / С. М. Ляшко // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2019. – Вип. 17. – С. 56–77. <https://doi.org/10.15407/ub.17.056>
38. *Марченко Н. П.* Персоналогічна інформація на сайтах дитячих бібліотек [Текст] / Н. П. Марченко // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2009. – Вип. 24. – С. 307–334.
39. *Марченко Н. П.* Біографічна інформація у виданнях для дітей у контексті сучасних завдань біографістики [Текст] / Н. П. Марченко // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2010. – Вип. 7. – С. 105–144.
40. *Марченко Н. П.* Автобіографія дитинства у межах біографічного дискурсу [Текст] / Н. П. Марченко // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2012. – Вип. 9. – С. 90–109.
41. *Марченко Н. П.* «Біографія дитинства» в науковому полі біографіки та колі дитячого читання [Текст] / Н. П. Марченко // Бібліотечний вісник. – 2011. – № 6. – С. 28–34.
42. *Марченко Н. П.* Соціокультурні стереотипи в новітній українській біографіці для дітей [Текст] / Н. П. Марченко // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2011. – Вип. 8. – С. 149–174.
43. *Марченко Н. П.* Володимир Рутківський: тексти долі [Текст] : біогр. нарис / Наталія Марченко ; Нац. акад. наук України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. – 414, [17] с. : фот.
44. *Марченко Н. П.* Біографічна інформація в колі дитячого читання [Текст] / Н. П. Марченко // Вітчизняні ресурси біографічної та біобіографічної інформації: проблеми формування й використання : колективна монографія / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : НБУВ, 2016. – С. 131–147.
45. *Марченко Н. П.* Книга для дітей як індикатор транскордонних взаємовідносин культур (на прикладі новітньої книги для дітей в Україні) [Текст] / Н. П. Марченко // Historia kluczem do zrozumienia współczesnych relacji międzysąsiedzkich / redakcja naukowa Teresa Maresz i Katarzyna Grysińska-Jaruga. – Bydgoszcz: Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, 2016. – S. 409–422.
46. *Марченко Н. П.* «Українська біографістика = Biographistica Ukrainica»: фіксація та трансформація біографічного дискурсу в Україні [Текст] /

- Н. П. Марченко, В. В. Патик // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2019. – Вип. 17. – С. 165–195. <https://doi.org/10.15407/ub.17.165>
47. Міщук С. М. З досвіду сучасної регіональної біографіки [Текст] / С. М. Міщук // Вітчизняні ресурси біографічної та біобібліографічної інформації: проблеми формування й використання : колективна монографія / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2016. – С. 119–130.
 48. Міщук С. М. Інформаційні ресурси регіональної біографіки обласних універсальних наукових бібліотек України [Текст] / С. М. Міщук, Г. А. Міщук // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2016. – Вип. 14. – С. 263–276.
 49. Міщук С. М. Біографічні інформаційні ресурси університетських бібліотек України [Текст] / С. М. Міщук, Г. А. Міщук // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2018. – Вип. 16. – С. 238–251. <https://doi.org/10.15407/ub.16.238>
 50. Петлюра Л. Народі мій, улюблений / Л. С. Петлюра ; підгот., перед. сл., упоряд., життєпис та комент. Т. І. Ківшар ; ред. кол.: О. С. Онищенко [та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : НБУВ, 2009. – 668 с.
 51. Попик В. І. Досвід першого десятиліття діяльності Інституту біографічних досліджень НБУВ на тлі розвитку сучасної біографістики [Текст] / В. І. Попик // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2011. – Вип. 8. – С. 7–26.
 52. Попик В. І. Здобутки й завдання українських бібліотек в інтеграції та поширенні ресурсів біографічної інформації [Текст] / В. І. Попик // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – Вип. 37. – С. 547–567.
 53. Попик В. І. Ресурси довідкової біографічної інформації: історичний досвід формування, сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : монографія / Володимир Попик ; відп. ред. Л. А. Дубровіна ; Нац. акад. наук України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – 518 с.
 54. Попик В. І. Здобутки та перспективні завдання бібліотечної біографіки [Текст] / В. І. Попик // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2015. – Вип. 12. – С. 9–41. <https://doi.org/10.15407/ub.12.009>
 55. Попик В. І. Організація протистояння використанню історико-культурної проблематики в інформаційній агресії проти України [Текст] / В. І. Попик // Соціокультурні механізми формування ментального імунітету проти зовнішніх маніпуляцій свідомістю населення України : монографія / [В. Горовий (кер. проекту), О. Онищенко, В. Попик та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2015. – С. 19–56.
 56. Попик В. І. Інформаційне протистояння пропаганді російського нарративу історії Сходу і Півдня України [Текст] / В. І. Попик // Інформаційні чинники системи інтеграторів Донбасу і Криму в загальноукраїнській єдності : [монографія] / [В. Горовий (кер. проекту), О. Онищенко, В. Попик та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2016. – С. 145–170.

57. Попик В. І. Знакові імена національної історії та культури [Текст] / В. І. Попик // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2016. – Вип. 14. – С. 8–28. <https://doi.org/10.15407/ub.14.008>
58. Попик В. І. Проблема знакових постатей національної історії та культури в консолідаційних процесах інформаційного простору України [Текст] / В. І. Попик // Особливості інформаційного забезпечення національного консенсусу в сучасній Україні: [монографія] / [В. Попик (кер. проекту), О. Онищенко, В. Горвий та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2016. – С. 155–186.
59. Попик В. І. Формування сучасної дослідницької парадигми вітчизняної біографіки в роки незалежності України [Текст] / В. І. Попик // Вітчизняні ресурси біографічної та біобібліографічної інформації: проблеми формування й використання : колективна монографія / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2016. – С. 62–95.
60. Попик В. І. Біографіка української академічної науки у новітніх дослідженнях і публікаціях Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського [Текст] / В. І. Попик // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2019. – Вип. 17. – С. 132–150. <https://doi.org/10.15407/ub.17.132>
61. Попик В. І. Концепція розбудови електронного «Українського національного біографічного архіву» (проект) [Текст] / В. І. Попик, О. М. Яценко, О. Л. Вернік // Історична біографіка в Україні: проблеми, завдання і перспективи розвитку досліджень, видавничої та інформаційної роботи : колективна монографія / НАН України, Нац. б-ка України імені В. І. Вернадського ; редкол.: В. І. Попик (голов. ред.) та ін. – Київ : НБУВ, 2019. – С. 259–288.
62. Стамбол І. І. Розвиток історико-біографічної славістики в Україні в 90-х роках ХХ ст. [Текст] / І. І. Стамбол // Слов'янські обрії : доп. укр. учасн. XVI Міжнар. з'їзду славістів (м. Белград, Сербія, 20–27 серп. 2018 р.). – Київ, 2018. – Вип. 9. – С. 356–366.
63. Чижко В. С. Біографічна традиція та наукова біографія в історії і сучасності України [Текст] / В. С. Чижко. – Київ : БМТ, 1996. – 239 с.
64. Яценко О. М. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856–2013) [Текст] / О. М. Яценко, Н. І. Любовець. – Київ : [б. в.], 2015. – 469 с. – (Серія «Джерела української біографістики» ; вип. 3).
65. Яценко О. М. Досвід біобібліографічної діяльності Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського [Текст] / О. М. Яценко // Вітчизняні ресурси біографічної та біобібліографічної інформації: проблеми формування й використання : колективна монографія / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : НБУВ, 2016. – С. 156–170.
66. Яценко О. М. Представлення біобібліографічного матеріалу на персональних сторінках «Українського національного біографічного архіву»: принципи будови розділів, особливості організації, джерела наповнення [Текст] / О. М. Яценко // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2016. – Вип. 13. – С. 250–268. <https://doi.org/10.15407/ub.13.250>
67. Яценко О. М. Методичні та змістові засади формування персоналій в «Українському національному біографічному архіві» [Текст] /

О. М. Яценко // Вітчизняні ресурси біографічної та біобібліографічної інформації: проблеми формування й використання : колективна монографія / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : НБУВ, 2016. – С. 190–198.

REFERENCES

1. Bugaeva, O. (2010). Ukrainska muzychna biohrafistyka yak ob'iekt istorychnoi nauky [Ukrainian music biography as an object of historical science]. In *Pamiat Stolit, 6*, 109-131. [In Ukrainian].
2. Bugaeva, O. (2011). *Arkhivna spadshchyna Muzychnoho tovarystva imeni M. D. Leontovycha* [The archival heritage of the M. D. Leontovich Music Society]. Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
3. Bugaeva, O. (2015). *Muzychne tovarystvo imeni M. D. Leontovycha (1921–1931)* [M. D. Leontovich Music Society (1921–1931)]. Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
4. Bugaeva, O. (2018). Vyznachni postati muzychnoi kultury Ukrainy [Famous figures in the musical culture of Ukraine]. In *Bibliotechnyi Visnyk, 6*, 34-42. [In Ukrainian].
5. Bugaeva, O. (2019). Muzychna biohrafika ukraintsiv diaspori: naukova refleksiia nad fondamy Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho [Musical biographical studies of the Ukrainian Diaspora: scientific reflexion over the funds of the Vernadsky National Library of Ukraine]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica, 17*, 196-225. <https://doi.org/10.15407/ub.17.196> [In Ukrainian].
6. Buryak, L. (2016). Zhinocha biohrafika yak napriam naukovykh doslidzhen: tradytsii i suchasni reprezentatsii [Women's biography as the scientific field: traditions and modern representations]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica, 13*, 10-27. <https://doi.org/10.15407/ub.13.010> [In Ukrainian].
7. Buryak, L. (2017). Instaliatsiia yak biohrafichniy konstrukt: Hnat Pavlovych Zhytetskyi [Installation as a biographical construct: Hnat Pavlovich Zhytetskyi]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica, 15*, 13-42. [In Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/ub.15.013>
8. Buryak, L. (2018) Odyn rik iz zhyttia zhinky: shtrykhy do rekonstruksii biohrafii (lysty Varvary Semenivny Zhytetskoi do syna [One year in the life of a woman: the reconstruction of a woman's biography (from the letters of Varvara Semenivna Zhytetska to her son)]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica, 16*, 15-44. <https://doi.org/10.15407/ub.16.015> [In Ukrainian].
9. Buryak, L. (2018, November). Suchasna zhinocha biohrafika: mystetstvo prezentatsii u konteksti sotsiokulturnykh komunikatsii [Contemporary Female Biography: The Art of Presentation in the Context of Socio-Cultural Communication]. In *Library. Science. Communication: 100th Anniversary of the V. I. Vernadsky National Library of Ukraine: Proceedings of the International Scientific Conference* (pp. 488-493). V. I. Vernadsky National Library of Ukraine. Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
10. Buryak, L. (2019). Ukrainska akademichna biohrafika: vynaidennia formy (biohrafichni studii u konteksti revoliutsiinykh transformatsii pochatku 20 st. [Ukrainian academic biography: the invention of the form (biographical stu-

- dies in the context of revolutionary transformations of the early twentieth century)]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 17, 18-36. <https://doi.org/10.15407/ub.17.018> [In Ukrainian].
11. Vernik, O. (2016). Systemotekhnichne zabezpechennia orhanizatsii intehrovanoi systemy resursiv biohrafichnoi informatsii “Ukrainskoho natsionalnoho biohrafichnoho arkhivu” [Systematic support for the organization of the integrated system of resources of biographical information of the “Ukrainian National Biographical Archive”]. In V. Popyk (Ed.). *Vitchyzniani resursy biohrafichnoi ta biobibliohrafichnoi informatsii: problemy formuvannia y vykorystannia* [Domestic resources of biographical and biobibliographic information: problems of formation and use] (pp. 171-189). Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
 12. Vernik, Yu. (2019). Orhanizatsiino-tekhnicni osoblyvosti provedennia Vseukrainskoho bibliotechnoho “Biohrafichnoho reitynhu” [Organizational and technical specifics of conducting the All-Ukrainian library “Biographical Rating”]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 17, 226-237. <https://doi.org/10.15407/ub.17.226> [In Ukrainian].
 13. Popyk, V. (Ed.). (2016). *Vitchyzniani resursy biohrafichnoi ta biobibliohrafichnoi informatsii: problemy formuvannia y vykorystannia* [Domestic resources of biographical and biobibliographic information: problems of formation and use]. Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
 14. Popyk, V. (Ed.). (2019). *Istorychna biohrafika v Ukraini: problemy, zavdannia i perspektivy rozvytku doslidzhen, vydavnychoi ta informatsiinoi roboty* [Historical biography in Ukraine: problems, tasks and prospects for the development of research, publishing and informational work]. Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
 15. Kivshar, T. (2010). Bibliotekoznavcha biohrafistyka yak rozdil haluzevoi biohrafistyky [Librarian biography as a section of branch biography]. In *Naukovi pratsi Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohienka. Seria Bibliotekoznavstvo. Knyhoznavstvo*, 2, 10-20. [In Ukrainian].
 16. Kivshar, T. (2011). Ukrainska bibliotechna biohrafika 20 – poch. 21 st.: etapy i tendentsii rozvytku [Ukrainian Library Biography of the 20 – beg. 21 centuries: stages and trends of development]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 8, 98-148. [In Ukrainian].
 17. Kivshar, T. (2012). *Stepan Onysymovych Siropolko (1872–1959)* [Stepan Onisimovich Siropolko (1872–1959)]. Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
 18. Kivshar, T. (2015). *Bibliolohichna spadshchyna Stepana Siropolko (1872–1959)* [The Bibliological Heritage of Stepan Siropolko (1872–1959)]. Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
 19. Yatsenko, O., Kurylenko, T., & Lyubovets, N. (2004). *Knyzhkovi dzhherela ukrainskoi biohrafistyky u fondakh Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho: materialy do bibliohrafii (seredyna 19 – 20 st.)* [Book sources of Ukrainian biography at the V. I Vernadsky National Library of Ukraine: Materials on bibliography (mid-19th – 20th centuries)] (ser. Sources of Ukrainian biography, issue 1). Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
 20. Yatsenko, O., & Lyubovets, N. (2006). *Knyzhkovi dzhherela ukrainskoi biohrafistyky u fondakh Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho: materialy do bibliohrafii (2001–2003 rr.)* [Book sources of Ukrainian biog-

- raphy at the V. I. Vernadsky National Library of Ukraine: materials for bibliography (2001–2003)] (ser. Sources of Ukrainian biography, issue 2). Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
21. Yatsenko, O., Lyubovets, N., Vernik, Yu., Kotliarova, T., Patyk, V., & Filipova, N. (2019). *Knyzhkovi dzhherela ukraïnskoi biohrafistyky u fondakh Natsionalnoi biblioteky Ukraïny imeni V. I. Vernadskoho: materialy do bibliohrafii (2004–2010)* [Book sources of Ukrainian biography in the collections of the Vernadsky National Library of Ukraine: materials for bibliography (2004–2010)] (ser. Sources of Ukrainian biography, issue 4). Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
 22. Lyubovets, N. (2010). Vychennia memuariv yak istorychnoho ta biohrafichnogo dzhherela: do istoriohrafii problemy [Study of memoirs as historic and biographic source in the national and Russian historiography]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 7, 66-104. [In Ukrainian].
 23. Lyubovets, N. (2012). Osoblyvosti rozvytku memuarystyky Halychyny v kintsii 19 – pershii tretyni 20 st. [Features of the development of Galicia's memoirs at the end of 19 – the first third of 20 century] In *Naukovi Pratsi Natsionalnoi Biblioteky Ukraïny imeni V. I. Vernadskoho*, 34, 501-516. [In Ukrainian].
 24. Lyubovets, N. (2012). Osnovni tendentsii rozvytku memuarystyky Bukovyny (kinets 19 st. – 30-ti roky 20 st.) [Basic tendencies of Bukovina memoiristics development (end of 19 century – 30th of 20 century)]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 9, 65-89. [In Ukrainian].
 25. Lyubovets, N. (2013). Memuary yak skladova elektronnykh resursiv bibliotek: svitovyi dosvid ta perspektyvy stvorennia vitchyznianoho elektronnoho resursu “Ukrainska memuarystyka” [Memoirs as a component of electronic resources of libraries: the world experience and perspectives of creation of national electronic resource “Ukrainian memoiristics”]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 10, 417-430. [In Ukrainian].
 26. Lyubovets, N. (2013). Ukrainski memuary v suchasnomu informatsiinomu prostori [Ukrainian memoirs in the modern information space]. In *Naukovi Pratsi Natsionalnoi Biblioteky Ukraïny imeni V. I. Vernadskoho*, 37, 602-615. [In Ukrainian].
 27. Lyubovets, N. (2015). Memuarnyi potentsial resursiv bibliotechnoho kraieznavstva [Memoir potential of library local history resources]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 12, 359-376. <https://doi.org/10.15407/ub.12.359> [In Ukrainian].
 28. Lyubovets, N. (2016). Novitnia istoriohrafii vitchyznianoi memuarystyky: do problemy terminolohii ta klasyfikatsii [Modern historiography of the national memoirs: the problem of terminology and classification]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 13, 28-50. <https://doi.org/10.15407/ub.13.028> [in Ukrainian].
 29. Lyubovets, N. (2016). Ukrainskyi memuarii v informatsiinomu prostori: dosvid ta perspektyvy [The Ukrainian memoirs in the information space: experience and perspectives]. In V. Popyk (Ed.). *Vitchyzniani resursy biohrafichnoi ta biobibliohrafichnoi informatsii: problemy formuvannia y vykorystannia* [Domestic resources of biographical and biobibliographic information: problems of formation and use] (pp. 199-221). Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].

30. Lyubovets, N. (2017). Memuarii Ukrainskoi revoliutsii (1917–1921 rr.): avtory ta zhanry [Memoirs on the Ukrainian Revolution (1917–1921): authors and genres]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 15, 260-286. <https://doi.org/10.15407/ub.15.260> [In Ukrainian].
31. Lyubovets, N. (2019). Memuarna skladova akademichnoho zbirnyka “Za sto lit”: osnovni zhanry ta siuzhety [Memorial component of the academic collection “Over a Hundred Years”: main genres and subjects]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 17, 93-112. [In Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/ub.17.093>
32. Lyashko, S. (Comp.). (2003). *Postiina komisii UAN–VUAN dlia skladannia biohrafichnoho slovnyka diiachiv Ukrainy. 1918–1933. Dokumenty. Materialy. Doslidzhennia* [Standing Committee of UAN-VUAN for the compilation of a biographical dictionary of the leaders of Ukraine. 1918–1933. Documents. Materials. Research]. Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
33. Lyashko, S. (2006). *Biohrafichna dovidkova sprava v Ukraini (60-ti rr. 19–40-i rr. 20 st.): narysy istorii* [Biographical reference in Ukraine (60’s of the 19th – 40’s of the 20th century): essays on history]. Zaporizhzhia, Ukraine: Dyke pole. [In Ukrainian].
34. Lyashko, S. (2010). *Ukrainski biohrafichni dovidkovi vydannia 19–20 stolit-tia: istorychni ta teoretyko-metodychni zasady* [Ukrainian biographical reference books of the 19th and 20th centuries: historical and theoretical-methodical principles]. Zaporizhzhia, Ukraine: Dyke pole. [In Ukrainian].
35. Lyashko, S., & Marchenko, N. (2012). Dovidkova biohrafistyka v konteksti sotsiohumanitarnoho znannia 21 st. [Reference biography in the context of socio-humanitarian knowledge of the 21st century]. In *Naukovi Pratsi Natsionalnoi Biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho*, 34, 465-476. [In Ukrainian].
36. Lyashko, S. (2018). *Avtobiohrafichni dzherela Postiinoi komisii dlia skladannia Biohrafichnoho slovnyka diiachiv Ukrainy (1918–1933) Vseukrain-skoi Akademii nauk* [Autobiographical sources of the Standing Commission for compiling the Biographical Dictionary of Ukrainian figures (1918–1933) of the All-Ukrainian Academy of Sciences]. Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
37. Lyashko, S. (2019). Litopystsi Ukrainskoi akademii nauk: Nataliia Dmytrivna Polonska-Vasylenko [Chroniclers of the Ukrainian Academy of Sciences: Nataliia Dmytrivna Polonska-Vasylenko]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 17, 56-77. <https://doi.org/10.15407/ub.17.056> [In Ukrainian].
38. Marchenko, N. (2009). Personolohichna informatsiia na saitakh dytiachykh bibliotek [Personal information on children’s library sites]. In *Naukovi Pratsi Natsionalnoi Biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho*, 34, 307-334. [In Ukrainian].
39. Marchenko, N. (2010). Biohrafichna informatsiia u vydanniakh dlia ditei u konteksti suchasnykh zavdan biohrafistyky [Biographic information in children publications in the context of modern tasks of biographistics]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 7, 105-144. [In Ukrainian].
40. Marchenko, N. (2012). Avtobiohrafiiia dytynstva u mezhakh biohrafichnoho dyskursu [Autobiography of childhood in terms of biographic discourse]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 9, 90-109. [In Ukrainian].

41. Marchenko, N. (2011). “Biografiia dytynstva” v naukovomu poli biohrafiky ta koli dytiachoho chytannia [“Bibliography of childhood” in the scientific field of biography and the colony of children’s reading]. In *Bibliotechnyi Visnyk*, 6, 28-34. [In Ukrainian].
42. Marchenko, N. (2011). Sotsiokulturni stereotypy v novitnii ukrainskii biohrafitsi dlia ditei [Socio-cultural stereotypes in recent Ukrainian biography study for children]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 8, 149-174. [In Ukrainian].
43. Marchenko, N. (2014). *Volodymyr Rutkivskyy: teksty doli* [Volodymyr Rutkivsky: Texts of destiny]. Ternopil, Ukraine: Navchalna knyha–Bohdan. [In Ukrainian].
44. Marchenko, N. (2016). Biohrafichna informatsiia v koli dytiachoho chytannia [Biographical information in the circle of children’s reading]. In V. Popyk (Ed.). *Vitchyzniani resursy biohrafichnoi ta biobibliohrafichnoi informatsii: problemy formuvannia y vykorystannia* [Domestic resources of biographical and biobibliographic information: problems of formation and use] (pp. 131-147). Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
45. Marchenko, N. (2016). Knyha dlia ditei yak indyikator transkordonnykh vzajemovidnosyn kultur (na prykladi novitnoi knyhy dlia ditei v Ukraini) [A book for children as an indicator of cross-border cultural relationships (as exemplified by the newest children’s book in Ukraine)]. In T. Maresz, & K. Grysińska-Jarmuła (Eds.). *Historia kluczem do zrozumienia wspolczesnych relacji miedzysąsiedzkich* (pp. 409-422). Bydgoszcz: Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. [In Ukrainian].
46. Marchenko, N., & Patyk, V. (2019). “Ukrainska biohrafistyka = Biographistica Ukrainica”: fiksatsiia ta transformatsiia biohrafichnogo dyskursu v Ukraini [“Ukrainian Biographistics = Biographistica Ukrainica”: fixation and transformation of biographical discourse in Ukraine]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 17, 165-195. <https://doi.org/10.15407/ub.17.165> [In Ukrainian].
47. Mishchuk, S. (2016). Z dosvidu suchasnoi rehionalnoi biohrafiky [From the experience of modern regional biography]. In V. Popyk (Ed.). *Vitchyzniani resursy biohrafichnoi ta biobibliohrafichnoi informatsii: problemy formuvannia y vykorystannia* [Domestic resources of biographical and biobibliographic information: problems of formation and use] (pp. 119-130). Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
48. Mishchuk, S. (2016). Informatsiini resursy rehionalnoi biohrafiky oblasnykh universalnykh naukovykh bibliotek Ukrainy [Information resources of the regional biographical science of regional universal scientific libraries of Ukraine]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 14, 263-276. [In Ukrainian].
49. Mishchuk, S. (2018). Biohrafichni informatsiini resursy universytetskykh bibliotek Ukrainy [Biographical information resources of university libraries of Ukraine]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 16, 238-251. <https://doi.org/10.15407/ub.16.238> [In Ukrainian].
50. Petliura, L. (2009). *Narode mii, uliublenyi* [My people, my beloved] (T. Kivshar, Comp.). Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
51. Popyk, V. (2011). Dosvid pershoho desiatylyttia diialnosti Instytutu biohrafichnykh doslidzhen NBUV na tli rozvytku suchasnoi biohrafistyky [Experience of the first decade of Institute of Biographical Researches of VNLU]

- activity against the background of modern biographical science development]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 8, 7-26. [In Ukrainian].
52. Popyk, V. (2013). Zdobutky y zavdannia ukrainskykh bibliotek v intehtatsii ta poshyrenni resursiv biohrafichnoi informatsii [Achievements and challenges in of Ukrainian libraries in integration and distributing of biographical information resources]. In *Naukovi Pratsi Natsionalnoi Biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho*, 37, 547-567. [In Ukrainian].
53. Popyk, V. (2013). *Resursy dovidkovo biohrafichnoi informatsii: istorychnyi dosvid formuvannia, suchasnyi stan, problemy ta perspektyvy rozvytku* [Resources of references biographical information, historical experience of formation, current status, problems and prospects]. Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
54. Popyk, V. (2015). Zdobutky ta perspektyvni zavdannia bibliotechnoi biohrafiky [Achievements and perspective tasks of library historical and biographical studies]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 12, 9-41. <https://doi.org/10.15407/ub.12.009> [In Ukrainian].
55. Popyk, V. (2015). Orhanizatsiia protystoiannia vykorystanniu istoryko-kulturnoi problematyky v informatsiinii ahresii proty Ukrainy [Organization of opposition to the use of historical and cultural issues in information aggression against Ukraine]. In V. Horovyi (Ed.). *Sotsiokulturni mekhanizmy formuvannia mentalnoho imunitetu proty zovnishnikh manipulatsii svidomistiu naseleння Ukrainy* [Sociocultural mechanisms of formation of mental immunity against external manipulations by the consciousness of the population of Ukraine] (pp. 19-56). Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
56. Popyk, V. (2016). Informatsiine protystoiannia propahandi rosiiskoho narytvu istorii Skhodu i Pivdnia Ukrainy [Informational opposition to the propaganda of the Russian narrative of the history of East and South of Ukraine]. In V. Horovyi (Ed.). *Informatsiini chynnyky systemy intehtatoriv Donbasu i Krymu v zahalnoukrainskii yednosti* [Information factors of the system of integrators of Donbass and Crimea in all-Ukrainian unity] (pp. 145-170). Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
57. Popyk, V. (2016). Znakovi imena natsionalnoi istorii ta kultury [Distinguished figures of the national history and culture]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 14, 8-28. <https://doi.org/10.15407/ub.14.008> [In Ukrainian].
58. Popyk, V. (2016). Problema znakovykh postatei natsionalnoi istorii ta kultury v konsolidatsiinykh protsesakh informatsiinoho prostoru Ukrainy [The problem of significant figures of national history and culture in the consolidation processes of the information space of Ukraine]. In V. Popyk (Ed.). *Osoblyvosti informatsiinoho zabezpechennia natsionalnoho konsensusu v suchasni Ukraini* [Features of national consensus information support in modern Ukraine] (pp. 155-186). Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
59. Popyk, V. (2016). Formuvannia suchasnoi doslidnytskoi paradyhmy vitchyznianoї biohrafiky v roky nezalezhnosti Ukrainy [Formation of modern research paradigm of national biography in the years of independence of Ukraine]. In V. Popyk (Ed.). *Vitchyzniani resursy biohrafichnoi ta biobibliohrafichnoi informatsii: problemy formuvannia y vykorystannia* [Domestic resources of biographical and biobibliographic information: problems of formation and use] (pp. 62-95). Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].

60. Popyk, V. (2019). Biohrafika ukrainskoi akademichnoi nauky u novitnikh doslidzhenniakh i publikatsiiakh Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho [Biography of Ukrainian academic of science in the latest research and publications of the Vernadsky National Library of Ukraine]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 17, 132-150. [In Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/ub.17.132>
61. Popyk, V., Vernik, O., & Yatsenko, O. (2019). Kontseptsiiia rozbudovy elektronnoho “Ukrainskoho natsionalnoho biohrafichnoho arkhivu” [The concept of building an electronic “Ukrainian National Biographical Archive”]. In V. Popyk (Ed.). *Istorychna biohrafika v Ukraini: problemy, zavdannia i perspektyvy rozvytku doslidzhen, vydavnychoi ta informatsiinoi roboty* [Historical biography in Ukraine: problems, tasks and prospects for the development of research, publishing and informational work] (pp. 259-288). Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
62. Stambol, I. (2018). Rozvytok istoryko-biohrafichnoi slavistyky v Ukraini v 90-kh rokakh 20 st. [The development of historical and biographical Slavic studies in Ukraine in the 1990s.]. In *Slovianski obrii: dopovidi ukrainskykh uchastnykiv XVI Mizhnarodnoh zizdu slavistiv (m. Belhrad, Serbii, 20-27 serpnia 2018 r.)* [The Slavic Horizons: Reports of Ukrainian Participants of the XVIth International Slavic Congress (Belgrade, Serbia, August 20-27, 2018)] (pp. 356-366). Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
63. Chyshko, V. (1996). *Biohrafichna tradytsiia ta naukova biohrafiiia v istorii i suchasnosti Ukrainy* [Biographical tradition and scientific biography in the history and present of Ukraine]. Kyiv, Ukraine: BMT. [In Ukrainian].
64. Yatsenko, O., & Lyubovets, N. (2015). *Ukrainski personalni bibliohrafichni pokazhchyky (1856–2013)* [Ukrainian personal bibliographic indexes (1856–2013)] (ser. Sources of Ukrainian biography, issue 3). Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
65. Yatsenko, O. (2016). Dosvid biobibliohrafichnoi diialnosti Instytutu biohrafichnykh doslidzhen Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho [Experience of biobibliographic activity of the V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. In V. Popyk (Ed.). *Vitchyzniani resursy biohrafichnoi ta biobibliohrafichnoi informatsii: problemy formuvannia y vykorystannia* [Domestic resources of biographical and biobibliographic information: problems of formation and use] (pp. 156-170). Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
66. Yatsenko, O. (2016). Predstavlennia biobibliohrafichnoho materialu na personalnykh storinkakh “Ukrainskoho natsionalnoho biohrafichnoho arkhivu”: pryntsyipy budovy rozdiliv, osoblyvosti orhanizatsii, dzherela napovnennia [Presentation of bibliographical material on the personal pages of “Ukrainian national biographical archive”: principles of partition, especially the organization, sources of content]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 13, 250-268. <https://doi.org/10.15407/ub.13.250> [In Ukrainian].
67. Yatsenko, O. (2016). Metodichni ta zmistovi zasady formuvannia personalii v “Ukrainskomu natsionalnomu biohrafichnomu arkhivi” [Methodical and substantive principles of formation of personalities in the “Ukrainian National Biographical Archive”]. In V. Popyk (Ed.). *Vitchyzniani resursy biohrafichnoi ta biobibliohrafichnoi informatsii: problemy formuvannia y*

vykorystannia [Domestic resources of biographical and biobibliographic information: problems of formation and use] (pp. 190-198). Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].

Стаття надійшла 18.10.2019 р.

ПОПЫК Volodymyr, Doctor of Historical Sciences, Professor, Corresponding Member of the NAS of Ukraine, Director of the Institute of Biographical Research of VNLU (Kyiv, Ukraine).

Achievements and Tasks of the Leading Centre in National Biographical Studies: to the Institute's of Biographical Research 25th Anniversary.

The origins, main achievements, tasks and development prospects are covered of scientific, informational, methodological and communicative activity of the Institute of Biographical Research of V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine, the single specialised academic department in Ukraine to conduct research on the problems in the theory and methods of biographical studies taken as a separate humanities subject. The institute investigates the development tendencies and experience in biographical research as a field for scientific and literary biographical creation, and organises biographical and biobibliographical databases. It also constantly works on the improvement of Ukrainian National Biographical Archive.

The Institute's contribution is analysed to the development of traditional and introduction of new to Ukrainian science research directions. It includes the study of historical experience and contemporary problems in world and national biography research, the improvement of methodological foundations in reference, historical and branch biographical studies, the formation of electronic biographical information resources and the development of biobibliographical projects with the expansion of biographical studies reference base. Another important aspect is the application of historical-biographical knowledge in seeking a patriotic consolidation for Ukrainian society.

A characteristic of vital new directions is given, such as theoretical and methodological support of mastering the world experience in biographical research, enrichment of the creative arsenal in biographical writing; research on methodological problems as concerns creation and circulation of juvenile historical-biographical literature; general improvement of biographical knowledge distribution in society. An emphasis is put on the importance of devising innovative means of communication with the readership, publishers, and informational structures, and the promotion of the part libraries at all levels should take in this work, in particular, by annually holding the All-Ukrainian Biographical Library Rating.

Key words: Institute of Biographical Research of V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine, biographical research, biographical studies theory and methods, electronic resources of biographical information, Ukrainian National Biographical Archive, dissemination of historical and biographical knowledge, All-Ukrainian Biographical Library Rating.

ПОПЫК Владимир Иванович, доктор исторических наук, профессор, член-корреспондент НАН Украины, директор Института биографических исследований НБУВ (Киев, Украина).

Достижения и задачи ведущего центра отечественной биографистики: к 25-летию Института биографических исследований.

Освещены истоки, важнейшие достижения, задачи и перспективы развития научной, научно-информационной, методической и коммуникативной деятельности единственного в Украине специализированного академического подразделения — Института биографических исследований Национальной библиотеки Украины имени В. И. Вернадского, которое осуществляет разработку проблем теории и методики биографистики как специальной научной дисциплины гуманитарного цикла, изучает опыт и тенденции развития биографики – сферы научного и литературного биографического творчества, проводит наполнение баз данных биографической и библиографической информации, обеспечивает формирование научно-информационного ресурса «Украинский национальный биографический архив».

Проанализирован вклад Института в развитие традиционных и основные новые для украинской науки исследовательских направлений, таких как изучение исторического опыта и современных проблем мировой и отечественной биографики, совершенствование методических основ справочной, исторической и отраслевой биографистики, формирование электронных ресурсов биографической информации, развитие биобиблиографических разработок и расширение источниковой базы биографистики, использование биографической информации в деле патриотической консолидации украинского общества.

Дана характеристика новых актуальных направлений: теоретического и методического обеспечения освоения опыта мировой биографики, обогащения творческого арсенала биографического письма; изучения методических проблем создания и использования литературы историко-биографического направления для детей и юношества; совершенствования дела распространения в обществе биографического знания. Подчеркнута важность развития инновационных форм и методов коммуникации с читательской аудиторией, издательскими и информационными структурами, повышения роли в этой работе библиотек всех уровней, в частности, путем ежегодного проведения Всеукраинского библиотечного «Биографического рейтинга».

Ключевые слова: Институт биографических исследований Национальной библиотеки Украины имени В. И. Вернадского, биографика, теория и методика биографистики, ресурсы биографической информации, «Украинский национальный биографический архив», распространение историко-биографических знаний, Всеукраинский библиотечный «Биографический рейтинг».